

Statens Forsøgsvirksomhed i Plante kultur**624. meddelelse. 25. juni 1959***A. Forsøgsresultater***Sortsforsøg med solbær**

Sortsforsøg med solbær har været gennemført ved Hornum fra 1953 og ved Blangstedgaard og Virum fra 1954.

Forsøget, der har taget sigte på at belyse de enkelte sorters ydeevne, bærkvalitet, bærstørrelse, klaselængde m. v., har omfattet sorterne Wellington XXX, Brødtorp, Laxton's Tinker, Roodknop, Cotswold Cross, Malvern Cross, Westwick Choise, Silvergieter, Mendip Cross, Westwick Triumph, Boskoop Giant, Holger Danske og Amos Black. Heraf er 8 af engelsk og 3 af hollandsk oprindelse, medens Finland og Danmark er repræsenteret med hver en enkelt sort.

Buskene er plantet med afstanden 1,5 m mellem rækkerne og 1 m mellem planterne i rækken. Der er hvert år tilført rigelige gødningsmængder. Sygdomsbekæmpelse er foretaget efter behov, og beskæringen har indskrænket sig til en passende udtynding.

Frugtudbyttet

Som det fremgår af bilaget, der bl. a. viser høstudbytter og gennemsnitstal for 3 år ved Blangstedgaard, Hornum og Virum samt totalgennemsnit, er der nogen forskel på udbytterne ved de 3 forsøgssteder, en forskel, der antagelig skyldes klimatiske og jordbundsmæssige forhold.

Totalgennemsnittet viser, at Wellington XXX og Brødtorp er de højest ydende sorter, men også Laxton's Tinker og Roodknop hæver sig godt. Af de øvrige sorter, der alle ligger noget lavere, giver Holger Danske et meget lille udbytte ved alle tre forsøgssteder. Også Silvergieter og Boskoop Giant ligger beskedent, men er til gengæld meget tidlige.

På den svære lerjord ved Blangstedgaard har Malvern Cross klaret sig bedst, tæt fulgt af Brødtorp. På den sandmuldede jord ved Hornum ligger Brødtorp klart i spidsen, lidt foran Roodknop og Wellington XXX. I gennemsnit har Holger Danske kun givet en femtedel af Brødtorps udbytte. På Virums lettere lerjord er Wellington XXX og Laxton's Tinker bedst, fulgt i nogen afstand af Malvern

Cross og Amos Black. På alle stationer har Mendip Croos, Westwick Triumph og Boskoop Giant udbyttmæssigt klarer sig dårligt, og ved Virum har Silvergieter været dårligere end disse tre. Placering af sorterne efter totalgennemsnit må iøvrigt på grund af variationerne fra forsøg til forsøg tages med et vist forbehold. En sort kan f. eks. udmærket stå et enkelt trin højere i rækkefølgen uden derfor overalt i landet at være bedre end sin efterfølger.

Frugtstørrelsen

Gennemsnit af 9 forsøg, hvor vægten af 100 bær er bestemt, viser en forskel på over 30% mellem den mest storfrugtede sort, Roodknop, og den med de mindste bær, Westwick Triumph. Foruden Roodknop er Silvergieter meget storfrugtet, medens Amos Black, Westwick Choise og Boskoop Giant har middelstore bær.

Klaselængde

Da det er af betydning for såvel udbyttet som plukkearbejdet, at en sort har mange bær pr. klase, er der foretaget optællinger, der søger at klarlægge, hvor mange bær der i gennemsnit er i hver klase. Der er dog forskel på sorterne med hensyn til den indbyrdes bærafstand i klasen, således at en sort med relativt få bær i klasen alligevel kan være langklaset.

Flest bær pr. klase har Laxton's Tinker og Malvern Cross, medens Holger Danske har meget få.

Værdi som handelsvare

For at klarlægge bærrenes værdi som handelsobjekt er der efter plukningen foretaget en bedømmelse for helhedsindtryk, omfattende størrelse, fasthed, modningsgrad m. v. Tabellen viser en betydelig forskel på de plukkede bær.

Den pæneste salgsvare får man i sorterne Amos Black og Boskoop Giant efterfulgt af bl. a. Silvergieter og Wellington XXX, der begge gennemgående er gode sorter.

Vitaminindhold

Ved bestemmelsen af ascorbinsyreindhold har Westwick Triumph og Wellington XXX haft størst indhold i mg pr. 100 g friskvægt, Brødtorp og Holger Danske mindst.

Andre egenskaber

De enkelte sorter kan besidde gode og mindre gode egenskaber, som ikke kommer til udtryk i talmaterialet.

Blomstringstiden er forskellig for sorterne. Nogle blomstrer meget tidligt, andre meget sent. Til de første hører Brødtorp, der kan være indtil 10 dage foran de andre sorter, men også Wellington XXX er forholdsvis tidlig. Blomstringstiden kan have stor indflydelse på udbyttet på steder med tendens til forårsnattefrost.

Modningstiden kan ligeledes variere en del. Meget tidligt moden er Silvergieter, Brødtorp og Boskoop Giant. Meget sildig er Amos Black, medens de øvrige svinger nogle få dage fra middeltidlig til sildig.

Wellington XXX flækker let ved plukningen og er noget uens moden, men har ensartet bærstørrelse og en særdeles god smag.

Brødtorp har en meget uheldig, udbredt vækstform, og bærrerne, der sidder skjult i løvet, modner noget uens. Smagen er meget mild.

Laxton's Tinker er uens i størrelse og lidt uens moden. Den har lange klaser og en syrlig, skarp smag.

Roodknop er tilbøjelig til at blive blød. Den modner noget uens og drysser let. Kvaliteten er god.

Cotswold Cross revner ofte i stilkenden under plukningen. Den har en mild smag.

Malvern Cross er for lidt hårdfør, og bærrerne mases let under plukningen. Modner uens og smager af meget lidt.

Westwick Choise er meget uens moden, men let at plukke. Store bær.

Silvergieter har tendens til frugtfald ved modningstid. Den er af god kvalitet og let at plukke.

Mendip Cross bliver let overmoden og blød. Modningen er noget uens, smagen mild.

Westwick Triumph er for lidt hårdfør. Bærrerne modner uens, men er af god smag.

Boskoop Giant modner ens, er let at plukke og af fin kvalitet.

Holger Danske er for lidt hårdfør, men har en god smag.

Amos Black modner uens, men er let at plukke. Meget fin, god smag.

SAMMENDRAG

De her prøvede sorter er langtfra alle velegnede til dyrkning under danske forhold. Efter foranstående vil følgende sorter kunne danne grundlag for et godt sortiment, baseret på sortsægte og sundt plantemateriale:

Tidlige: Silvergieter og Boskoop Giant.

Middeltidlige og sildige: Wellington XXX, Laxton's Tinker og Roodknop.

Meget sildige: Amos Black.

Sortsforsøg med solbær 1955—58

	Udbytte, hkg pr. ha												Gennemsnit		Vægt af 100 bær g	Bær på 100 klaser antal	Vita-min indhold ¹	Handels-værdi ²
	Blangstedgaard				Hornum				Virum				hkg/ha	forholds-tal				
	1956	1957	1958	3 år	1955	1956	1958	3 år	1956	1957	1958	3 år						
Wellington XXX...	41	45	153	80	115	137	190	147	35	129	136	100	109	133	94	574	4	8.3
Brødtorp	43	66	162	90	88	188	218	165	8	79	85	57	104	127	85	558	1	8.0
Laxton's Tinker...	35	112	107	85	91	122	137	117	23	174	98	98	100	122	89	645	4	8.0
Roodknop	24	91	109	75	93	172	181	149	15	108	82	68	97	118	108	528	4	6.3
Cotswold Cross	24	66	125	72	55	159	156	123	23	125	94	81	92	112	88	542	2	7.3
Malvern Cross	35	64	176	92	30	88	144	87	22	122	131	92	90	110	85	641	2	8.4
Westwick Choise	37	43	156	79	59	113	121	98	37	96	102	78	85	104	97	521	4	7.8
Silvergieter	33	75	114	74	50	112	115	92	18	82	52	51	72	88	99	584	3	8.3
Mendip Cross	30	39	99	56	44	121	92	86	17	122	60	66	69	84	81	629	4	4.8
Westwick Triumph	17	63	93	58	51	87	98	79	17	77	82	59	65	79	75	589	2	7.5
Boskoop Giant	27	49	103	60	40	102	104	82	12	94	45	50	64	78	94	602	3	8.8
Holger Danske	6	38	69	38	8	38	54	33	7	57	48	37	36	44	86	468	1	5.3
Amos Black					53	98	140	97	25	139	86	83	90	110	101	570	3	9.0

1. 5 størst, 1 mindst 2. 10 størst, 1 mindst